

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztői iroda: Versecz, Laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerne felveteli és rendeléskor iradjában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-fele házban) is átvételnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: **Perjossy Lajos.**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kerjük pénteken délig beküldeni.

3. évfolyam.

Vasárnap 1894. évi május 13-án.

19. szám.

Pünkösdi ünnepére.

Versecz 1894. május 13-án

A keresztény világ ma üli meg egyik legnagyobb és legszebb ünnepét.

Mindazon ünnepek közül, melyek az úr dicsőítésére hivatják, Pünkösdi az, mely kiválónak a szent léleknek, a szellemnek ünnepe. Midőn Jézus tanainak igazságáért s az emberiség megváltásáért a keresztfán kiszendvedt, s az általa hirdetett eszmék felett a sötétség szelleme diadalt látszott ülni, leszállott a szent lélek, a hivek bölcs tanítója, felkelté a világosságot az apostolok elméjében, és ezek elindulának, terjesztve a megváltó igét a hitetlenségben sanyaló emberiség között.

Az irás szavai szerint a szent lélek zúgó szél között a tűz jelével érkezett le a földre, a tanítványok gyűlésébe. E zúgó szél jelképezi azon ellenállhatlan erőt, melylyel a keresztény hit eszméi elárasztották a világot, elseperve a pogány kor ál-tanainak bálványait a föld felszínéről. A láng, melynek képében megjelent, azon örökfényű fáklya, mely a keresztény felvilágosodottság, az istentől jövő tudomány világát terjeszti, és melynek melege a Jézustól hirdetett felebaráti szeretetben nyilvánul.

Amidőn az egyház ezen szent ünnepe fenkölt érzelmekkel tölti el keblünket, és az öröm, melyet a szent lélek földre szál-

lásának emléke az egész keresztény világban kelt, egész valónkat megragadja: mi kétszeresen érezzük ezen ünnep jelentőségét.

Miként a Megváltó tanai nem maradtak eltemetve a sír fenekén, hanem feltámadtak, hogy a szent lélek képében felvilágosítsa az apostolok elméit, ezeknek száján át elterjedjenek a népek millió közt: úgy támad fel az eszme és a szabadság hatalma, bármily mély is a sír, melyet a maradiság, a despotismus ásoft nékie.

Pünkösdi az eszmék harcainak, a toll munkásainak is ünnepe. Mi, kik az év minden szakában magasan lobogtatjuk a haladás zászlóját, kiknek minden törekvésünk oda irányul, hogy a közélet terén a felvilágosodást, a szabadság szeretetét terjesztjük: mi Pünkösdi ünnepén a legnagyobb megnyugvást, a legigazibb megelégedést érezzük. Mert ha törekvéseink gyakran félre is magyaráztnak, ha azok, kik ellen küzdünk — ujjal mutatnak reánk, böszülten kiáltva a „felszítsd meg!”-et — e szent ünnepen érezzük, hogy az igazság, s azon eszme melynek mindig harcainak voltunk és leszünk, mint annak idején a keresztény vallás apostolai tették, ellenállhatlan erővel fog tért hódítani közéleti törekvéseinkben; mert igaz meggyőződésünk az, hogy mindazon törekvéseinket, — melyeknek városunk és vidéke közügye mellett az igaz

hazaszeretet a forrásuk és melyeket a közjóra való szándék lelkesít, — diadalra fogja segíteni a szent lélek az Igazság hatalma!

Bármily mély volt a sír, melyet a középkor maradisága a tudomány fejlődésének ásoft: az ellenállhatlan erejével kitört belőle. S ha Gallileinek vértanúságot kellett szenvednie azért, mert elég vakmerő volt azt állítani, hogy „mozog a föld:“ az általa hirdetett eszme feltámadt és apostolokra talált a művelt világ minden népei közt. — Bármily nehéz láncokba verve sanyalódtott évszázadokon keresztül a szabadság eszméje: eltépte lánczeit és a szent lélek megjelenéséhez hasonló fergeteggel seperte le a föld színéről a despotismus pogány istenek áldozó ál-apostolokat,

Mindezen példák lelkesítőleg hatnak reánk e napon, mert érezzük, hogy mi is mindig a felvilágosodás, a szabadság és a szeretet magvait törekedtünk elhinteni lapunk olvasói között; és hiszszük, hogy azon törekvések elérésében melyek lapunkat életre-hívták közönségünk gyámolítani fog bennünket, mint gyámolított azon közel egy decénum alatt is, mióta kis magyar lapunkat megalapítottuk. Ezen hitben kerjük a Mindenható a pünkösdi zsoltár szavaival:

„Add nekünk is istenünk a te áldott lelketet, Szent tűz adja érzenünk éltető kegyelmedet! Adj hitet, szeretetet, lelki boldog életet!“

Tárcza.

Pünkösdi reggelén

Virul a föld, erdő, mezőnek
Virága nő, zöldel, fakad.
Erdőn, mezőn vidám zaj, élet.
A csendes völgy is hangot ad.

Ezer hangot a közel, s távol,
Élet, meleg, fény, fent s alatt;
Félhőtlen ég mosolya, kékje,
Árnyas berek, himszötte hant.

Ringó fuszál a himes réten,
Szétáradó dus illatár.
Égető nap forró csokjára
Kizöldel a tarolt kopár

Minnen csokból virág, level lesz,
Bérczen, lapályon egyiránt,
Kék ég alatt, a tiszta légben
Vidám dalos pacsirta szánt.

Kint bolyongok kertembe, égő
Pünkösdi rózsza nyíl' élém.
A lombos ág furtos fejével
Hívólag int, hajol felem

„Jer, jer!“ — csevegnek édes hangon:
Madar dala, falevelek.
Piros hajnal, madár dalánál
Pünkösdi rózsát tépdelek.

Vágyó szemem merengve csung, a
Természet ezer remekén.
Gondolkodom az első pünkösdi
Büvös, csodás történetén.

A tüzes nyelvek legendáján,
Meghatva míg úgy elmerül
Az ünnepi szent hangulatba:
Lelkemre szebb, új fény derül

Uj fényre gyújtja lánghevével
A hit szava, mely benne kel:
Üldözve bár, elnyomva gyakran,
Az igazságnak győzni kel.

B . . . y B . . a.

Hipnotikus esték.

(Irtá: Alapi Salamon Tódor. *)

Április 23-án pénteken éjjel 11 és fél óra-
kor, a társaság unszolására, órájának holléte
megtudása miatt elaltatta Neukomm leányom-
mat, meghagyva neki, hogy jól vizsgálja át
Tuzsért, a kastély környezetét és talán adhatna
a házszámáról, amelyben az óra van, felvilá-
gosítást.

Az órára vonatkozólag leányom rekapi-
tálta az egész esetet, hogy első nap egy kék

*) Szerzőtől fentebbi cím alatt hosszabb tárczát kö-
zölt a „Pesti Napló.“ Ezen tárczából helyi érdekénél fogva
közöljük az alábbiakat. Szerk.

szoknya zsebében volt az óra, a szoknya lógott
a kályha mellett egy szögön, másnap már a
ládában volt a ruhák között, harmadnap ugyan-
abban a ládában rongyokba burkolva a ruhák
alatt, negyednap minthogy az emberek féltek,
már a szalmazsákba rejtették s most, hogy ke-
resi már a szalmazsákban nincs, tehát a pa-
raszthazon kívül kell keresnie. Ezután egyszerre
felsikít: — negyed nyolcz óra van este, most
belopózik a tolvaj a kastély ebédlőjébe, oda
áll az ezüst szekrény mellé, lármát hall, ugrik
a másik szekrény mögé, ahol az ablakból nem
látható: A láрма megszűnik, a tolvaj megjőd,
hamar három tárgyat dug a zsebébe, egy óval
czukortartót, fedelén viraggal, egy kávé kan-
nát fedéllel és egy sötartót vagy ehhez hasonló
kis tárgyat. Most kimegy a tolvaj az ebédlő-
ből a szalonba, onnan az én szobámba megy,
most ismét zajt hallott a tolvaj — most az
asztal, majd a pamlag alá buvik — ott fekszik
— a zaj megszűnik, a tolvaj a tapéta ajtón ki-
surran, — fölmege a csiga lépcsőre, a hetedik
lépcsőn lent — a falhoz lapulva nézi lopott kin-
eseit — most felkel — megy pár lépcsőt fel-
felé — kinéz a lépcső ablakán — nem lát az
udvaron senkit — észrevétlenül kilopózik a ház-
ból, — elbuvik a kertben — három gyufát
gyújt, egymásután nézi az ezüstöt, vajon van-e
rajta jegy, — most felkel, elmegy a Tiszatöltésre,
onnét vágyódva a látott sok ezüstre, visszajön,
— az ajtóhoz megy — már csukva találja.

Napi hírek.

Forinyák Gyula altábornagy, József főherceg ő fensége adlátusa a múlt kedden városunkba érkezett a verseczi 7-ik honvéd gyalogezred megvizsgálására, a „Milleker szálló“-ban vett lakást és szerdán este Oraviczára utazott.

Kinevezés. Dr. Lallosevits János főherceplomi kir. törvényszéki bíró Eördögh Virgil helyére táblai elnöki titkárrá neveztetett ki.

Tanári küldöttség járt e napokban Beöthy Zsolt vezetése alatt gr. Csáky miniszternél, azon közép- vagy felsőbb leányiskolai tanárok részéről, a kik hosszas polgári iskolai szolgálat alapján lettek jelenlegi állásaikra kinevezve, a kikkel az a méltánytalanság történt, hogy eddigi szolgálataik alapján kiérdemelt évvétődös pótlékait egyszerűen elvonták. A küldöttség sérelmeik orvoslása ügyében memorandummal járult a miniszterhez, a ki meg is ígérte, hogy a memorandumot tanulmányozni s a sérelmeket a lehetőségig orvosolni fogja. Remélni lehet, hogy ezuttal ezen régóta vajdó ügy kedvező megoldást fog nyerni. — Ezen ügy főrealiskolai tanáraink egy részét is közölről érdeklí. Mint okleveles középiskolai tanárok hosszú éveken át működtek a főrealiskolává átváltoztatott polgári iskolánál — bizony nagy méltatlanság lenne, ha ezen szolgálati éveik a korpótlékok megállapításával figyelembe nem vétetnének. Városunknak is kérvényezni kellene ez ügyben.

Tanulók kirándulása. Főrealiskolánk tanítványai közül ma reggel 20-an Janell József és Waldherr József tanárok vezetése mellett három napi tanulmányútra Oravicza, Anina és Steyerdorfra rándulnak, hogy az ottani ipartelepkeket megtekintsék s a környéken természetrajzi gyűjtéseket eszközöljenek. A nagybecskereki főgymnázium tanítványai közül 23-an két tanár vezetése alatt tegnap szombaton este városunkba érkeztek, a Milleker szállóban töltötték az éjelt, s ma reggel Orsovára és Mehádiára utaztak. Ma délben a nagybecskereki m. kir. állami polgári iskola növendékei közül 36-an négy polg. isk. tanár vezetése mellett városunkba érkeznek, a Zoffmann jéppinczénél étkeznek s ugyanazon útra indulnak tovább, mint a melyet főrealiskolánk tanulói követnek.

Legyen világság . . . ! már mint éjjelenként Versecz utcáin, mert a mostani pislogó és füstölő petroleumlámpások nagyon is „Gajtaszol“ világitására emlékeztetnek. A város világitása kérdésének tanulmányozására kiküldött bizottság f. hó 9-én ülést tartott Semayer János kir. tan. polgármester elnöke alatt, mely alkalommal a villanyos világitás ügyében Schronk József városi mérnök referált, előadván, hogy a villanyos világitás sokkal olcsóbb mint a gáz. Hosszabb megbeszélés után elhatározta az értekezlet, hogy a villanyos világitás behozatala részletes tervének előkészítésére egy 4 tagból álló szűkebb bizottságot küld ki. A mérnök jelentéséből felemlítjük, hogy a magánosok 1300 lángot jegyeztek elő, s hogy a város szükségletére 200 lang helyett 800-at kell

Gyors léptekkel megy a Tiszatöltésre, onnan a gyaloguton a kertek közé, most egy folyóhoz ér, igen, e folyó a Tisza. Be van fagyva, rá all a jégre, a mely ropog, s nem mer átmenni rajta. Visszajön, a kertbe ér, ott eldugja a lopott ezüstöt és most elmegy.

— Fáradt vagyok, nem birom követni, — ezekkel a szavakkal végezte beszédét.

Az egész társaságot ez a leirhatatlan ijedséggel, de amellet a legnagyobb határozottsággal eladott lopás olyan izgalomba hozta, hogy leírására képtelen vagyok, de konstátálni tartozom, hogy a legjobb idegzetű férfiaknak vagy könyűlt a szemükben, van szivdobogást kaptak. Mivel az egész tuzséri társaság ekkor Mándokon volt, azonnal befogattunk és két kocsin Neukomm, Szikszay Géza, a fiam és én áthajtottunk Tuzsérre. Sajnos, a második kocsi szánt csendőroket nem tudtuk előkeríteni. Tuzsérre éjfélt után megérkezve, konstátáltuk a lopást. Ellopták a leirt ovál czukortartót, a fedeles kis kávék kanát és egy kétféleképp használható ezüst edényt, a melynek egyik oldalában tojáséltelt lehet felszolgálni, megfordítva pedig mint sötartóul használható. Tuzséron lezártuk az egész szobát s a kulcsot magunkkal vevé, mentünk Mándokra, hogy az esetről jelentést tegyünk.

Másnap gróf Forgách László összes vendégeivel Tuzsérre jött Neukommal együtt. A tolvajnak nyomait világosan láttuk. Megismertük a helyet, ahol az asztal és pamlag alá bujt, cipőjével lehorzsolva a beeresztett parketteket.

Délután a csendőrok átmotóztak gyanus

felvenni és ezenkívül kívánatos 8 ivlámpa a közteterekre.

A verseczi férfi dalegyesület, mely utóbbi időben a haladásnak annyi szép jelét mutatja, a múlt szombaton és vasárnap műkedvelőktől városunkban még eddig aligha produkált ritka művelzetben részesítette a közönséget, midőn óriási fáradsággal és nagy anyagi áldozattal két sikerült operettet hozott színre. Valóban páratlan és példászerű az a szívós összetartás és vasszorgalom, mely az egyesület tagjait jellemzi más vidéki dalegyesületek, — mint azt szeltében, hosszában olvassuk — csak pangának, a verseczi férfi dalarda szépen erősödik. Nem csak női kart sikerült összehoznia, hanem utóbbi időben saját férfi tagjai sorából zenekart is állított össze, melynek a szakértők szép jövőt jósolnak. Azon két operette előadás, melyről ismertetésünk szól, koronája lett az egyesület eddigi működésének. Sachs E. „Szent galleni apát“ című műve, nagyon kemény díó, dilletánsoknak, de a szereplők, mint a régi gyakorlott énekesek legyőzték a nehézségeket. Brezsovsky, Jausz, Gábor és Gettmann egyleti tagok minden lámpaház nélkül énekeltek a nehezebbnél nehezebb részleteket. Különösen kiténtek: Jausz és Gettmann. Előbbi „Bendix“ szerepében mind alakítására, mind mozdulataira mind pedig kellemes hangjára való tekintettel — valóban kitünő volt. Gettmann mély bariton hangjával pompásan énekelte a császár szerepét, hatalmas alakja megfelelő volt. Brezsovsky „apát“-ja, valamint Gábor kazcagató „Babette“ tanteje sok tapsot arattak, különösen Gábor megjelenése és ügyes játéka keltette fel a derültséget. — A második operette a karinthiai nép dalok szerencsés művelőjének K o s c h a t - n a k „Der Schreckschuss“ című műve volt. A verseczi hölgykoszoru több bájos üde bimbója a csinosabbnál csinosabb kosztümökben kedves képet adott. Az előadás correct volt minden tekintetben. — Kiténtek a hölgyek közül Gettmann M. k. a. mint „Loni“, ki valóban kedves jelenség volt. Argeny és Braichler k. a. kettőse egyik fénypontját képezte az előadásnak, művészi tekintetben legjobbat is ért. Waldherr Vilma, mint bájos „Dirndln“, Hirschl J., Graf J., Klevetay J. és Neukomm C. nagyban emelték az est sikerét. — A férfiak közül különösen kettő vált ki, u. m. Jausz és Burghardt utóbbi, mint régi ismert comikus, helyi érdeku coupleival farangtató tapsokat aratott. A „riklianusok“-nak senki sem csinált még eddig oly reklámot, mint ő. A vegyes kar szép őszhanggal működött. A színház mindkét előadás alkalmával majdnem tele volt, hogy az intelligencia közül sokan hiányoztak, azt annak tulajdonítják sokan, hogy mind két előadás tisztán német nyelvű volt. Mi ismervén az egyesület tagjainak jó érzelmeit, tudván azt, hogy nem egy alkalommal, mily kifogástalanul énekeltek magyar nyelven, s ismervén azon körülményt is, hogy a tagok sorában alig van már 3—5

házakat minden eredmény nélkül. Vidovich főszolgabíró mint vendég volt házunknál. Vacsora előtt Neukomm ismét elaltatta leányomat és felvilágosítást kért a lopott tárgyak hollétéről, amire ő kijelentette, hogy a motozás nem fog célhoz vezetni és ő néhány óra letelte előtt semmiféle felvilágosítást a lopott tárgyak felől nem ad.

Vacsora után a csendőrok jelentették, hogy motozásuk eredménytelen. Tíz és fél óraker este ismét elaltatták leányomat. Neukomm kérdésre kijelentette, hogy látja az ezüstöt, tudja hol van, de nem mondhatja meg azt a helyet, ahová elrejtették, mert ha az ezüst most megkerülne, okvetlenül a tolvajt is elfognák. Amit azért nem akar, mert az illető már sok helyen koldult, alamizsnát sehol sem kapott, és most csak a sok örizetlen ezüst elkábította. Biztosítottuk, hogy a tolvajnak semmi bántódása nem lesz, szörul szóra ezt felelte:

— A szellem, a lélek nem ad emberi igerekre semmit, hanem teszi azt, amit jónak lát.

Mikor Neukomm megkérdezte, mi fog történni, ha a tolvaj elviszi az ezüstöt rejtett helyéről, a legnagyobb határozottsággal kijelentette.

En jöt állott érte, hogy az ezüst megkerül. Mihelyt megszünik az ok, amely a tolvaj nyomába vezet, azonnal elhozom, mert három darab ezüst tárgy miatt nem érdemes, egy ember szabadságát veszélyeztetni. E kijelentése után Neukomm a következőket szuggeralta neki. En ez éj folyamán elutazom, nálam nélkül pedig egyedül az ezüstöt, a gátló ok megszüntével sem találhatna meg. Meghagyom tehát,

ember, kik magyarul ne értenének és beszélnek — fentebbiek után bizton hisszük, hogy más alkalommal, a magyar nyelvnek is megadják az öt megillető helyet s akkor a város intelligenciájának már eddig is megnyert rokonszenvét, még jobban kivívják!

A délvidéki szini szövetkezet ügyében a pancsovai Gromon Dezső egyesület ig.-tanácsa a következő határozatot hozta: egy évre újból csatlakozik a szövetkezethez azon kikötéssel, hogy a szintársulat a jövőben ne kultiválja annyira az operettet és jobb drámai erőket szerződtessen. Hetenként csak 5 előadás legyen és az idény az 1895 év kezdetére vagy tavaszára essék. Biztosít 1500 frnyi bérletet. A közös tanácskozásokon való részvétellel az igazgató és Molnár Jozsef titkár bizatik meg.

Becsukták a gyermekkeretet. A Frobel-féle verseczi gyermekkeretet, mivel a kicsinyek közt a több fajta ragályos betegség pusztit, a hatóság két hétre bezáratta.

Az 1896. évi országos kiállítás zene és színművészeti előadója: Dr. Vali Béla, a „Zene és Színművészeti Lapok“ szerkesztője, mint értesülünk legközelebb városunkba jönni szándékozik a zene és színművészeti ereklék megtekintése végett. Nevezett szakférfi tisztelettel felkéri ezennel mindazon műkedvelőket, akik valamely zene avagy színművészeti erekléje, és pedig régi hegedű, zongora, orgona, tárogató, hadi, sipok, kürtök, hangjeggyíratok, levelek, naplók, szinlapok stb. effélék birtokában vannak, nemkülönb azokat, akik városunk egyes régi művészei közül valamely emléktárggyal avagy utbavezető adatról tudomással bírnak, hogy azok felől nevére czimezve egy levelező lapon értesítsék (Budapest, Kerepesi-ut 81. szám alá czimezve).

Temes vármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 8-án Dr. Molnár Viktor főispán elnökelete alatt tartott tavaszi rendes közgyűlésén az ezredéves ünnep alkalmával felmerülő költségek fedezhetése céljából a javaslatételre kiküldött bizottság és az allandó választmány az 1884. és 1895. évekre 1—1 százalékos megyei pótdadó kivetését ajánlja. A pótdadó kivetése által eredményként körülbelül 30000 frt. folyik be. A bizottság összes javaslatait elfogadta a vármegye közönsége és névszerinti szavazás mellett elfogadta az 1 százalék pótdadónak két éven át lendő kivetését is. Kossuth Lajos elhunytának bejelentése kapcsán a vármegye közönsége egyhangulag elhatározza, hogy 1. a Kossuth Lajos elhunytá alkalmából az alispán által tett intézkedéseket (a gyászlobogó kitűzése a vármegyei székházra, részvétli sürgöny intézése Kossuth idősebbik fiához Kossuth Ferencz és koszoru megrendelése a ravatalra) jóváhagyólag tudomásul veszi és azokért jegyzőkönyvileg köszönetét fejezi ki az alispánnak; 2. Kossuth Lajos emlékét jegyzőkönyvileg megörökíti; 3. Kossuth Lajos olajfestésű arczképét a közgyűlési terem számára megszerzi és erre valamint 4. Kossuth Lajos emlékszóbrának és mauzoleumának költ-

hogy ha időközben, mielőtt én vissza jöhetek, megszűnt ez az ok, amely miatt az ezüst hollétét el nem árulhatja, természetes alvása közben, világosan meg fogja almodni azt, mit most lelke hipnozisban lát. Reggel azonnal jelentést fog tenni almaról s apja és többek kíséretében el fog menni arra a helyre, ahol a tárgyak vannak elrejtve.

Február 26-án tehát Neukomm elmenetele után másnap reggel kilencz óraker gróf Forgách Elsa és gróf Forgách István társaságában vissza jött Tuzsérre s a fontebbieken kívül, Almássy Elvirával, gróf Lónyay Pálmával, Prunot Luczivel, Géza fiammal és velem bement a Tiszagat mellett lévő félreeső konyhakertbe, amelyben még életében sohasem volt, tudakozódott egy kis kunyhó és egy kis ajtó után, amelyet neki megmutattak. Erre vagy huszont lépést ment a kunyhó felé, ott egyszerre megállt, vagy nyolczvan lépést tett a kunyhótól jobb felé előre, ahol egy pillanatra megállott, majd felkap egy téglát s mindnyájunk bámulatára, ott vann a téglá alatt a három ellopott ezüst tárgy.

Ezeknek az eseteknek szemtanui voltak a következők: gróf Forgách István, gróf Forgách László, ifjabb Salamon Géza, Boditzky Agoston, Liptay Béla, Dr. Sziklássy Lajos, Salamon Tódor, Szikszay Sándor, gróf Forgách Lászlóné, gróf Forgách Eleonora, Salamon Forgách Margit grófnő, gróf Lónyay Pálma, Bérassy Arpad, Almássy Elvira, Ott Paula, Prunoh Luczie, Bottka Béla, Petheő József helybeli plébá-

ségeire a rendelkezési alap kamatjövödelmeiből 2000 korona szavaztassék meg. A helyi érdekű vasutak segélyezése céljából a vármegye közönsége az árvapénztárból felveendő kölcsön összegét véglegesen 1.300.000 frtban állapítja meg. Ebből segélyezendők lesznek: a temesvárbuziási és a versecz-kubini h. é. vasutak kilométerenként 6000 frttal, a temesvár-lippai h. é. vasut 375.000 frttal, a detta-nagyzsámi h. é. vasut 150.000 frttal, a temesvár-nagyszentmiklósi h. é. vasut 100.000 forinttal és a csakovabókai h. é. vasut 72.000 frttal. Minthogy az 1.300.000 frtnyi kölcsön ezzel nemcsak hogy ki van merítve, de túl is van lépve, a versecz-lugosi és az ujarad-varjasi h. é. vasutakat a vármegye közönsége nem segélyezheti, habár az ujarad-varjasi h. é. vasut kiépítését helyesli. Ezután a versecz-kubini h. é. vasut részvénytársaság igazgatóságába tagokul megválasztanak: Dr. Molnár Viktor főispán, Deschán Achill alispán és Pálffy Elemér orsz. képviselő. A lippai járási főszolgabírói állásra Baróthy Ferencz lett megválasztva.

A pünkösdi ünnepnapokon az istenítisztelet sorrendje a r. kath. templomban: Pünkösöd vasárnap reggeli 7 és fél 9 órakor reggeli szt. mise, fél tíz órakor prédikáció és nagymise segédlettel. Délután három órakor ünnepi vécsernye segédlettel; este 6 órakor német szt. beszéddel májusi ájtatosság Pünkösdhétfőn reggeli hét és fél kilenc órakor szt. mise, fél tíz órakor nagymise segédlettel, tizenegy órakor magyar szt. beszéddel májusi ájtatosság, délután három órakor mint közönséges ünnepeken.

Meghívó. A verseczi községi főreáliskola ifjusága az „Ösztöndíj alap“ javára folyó évi május hó 26-án szombaton a „Bohnenplatte“-n majális rendez, melyre a t. cz. közönséget ez úton is ezennel tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépti-díj személyenként 40 kr. Indulás reggel 5 órakor a főreáliskola épületéből. Kedvezőtlen időjárás esetén a majális napja falragaszokon fog hirdettetni.

A temesvári áll. tanítóképzőben a folyó tanévi tanítói képesítő vizsgálat írásbeli része május hó 21-én, a szóbeli része pedig június hó 25-én s a következő napokon fog megtartatni. Azok kik az 1892. évi 12-152 sz. a. kibocsátott közokt. miniszteri „Szabályzat“ 2. §-a alapján a képesítő vizsgálat letételére jogosultak, kellően felszerelt kérvényeiket legkésőbbben f. é. május hó 19-ig, nyujtsák be az illetékes kir. tanfelügyelőségnek, a honnan azok ezen intézet igazgatóságához fognak attétni. A szóbeli képesítő vizsgálat idejében fognak egyben megtartatni a magyar nyelvi képesítő vizsgálatok is. Horvath Antal, áll. tanítóképződei igazgató-tanár.

Nem lesz országos tornaverseny. A közokt. ügyi miniszter a mult esztendőben véglegesen rendszeresítette a magyar tanulók országos tornaversenyét s az idei költségvetésbe

nos, Keresztury János tiszttartó, Salamon Ella médium, és Neukomm Ferencz hipnotizőr.

* * *

A fentebbiekhez cikkirő azon megjegyzést csatolja: „hogy doktorainknak kötelességük volna a hipnotizmussal bővebben foglalkozni, s ha belátnák, hogy az az irány melyet most követnek helytelen, (Nagyon merész állítás! szerk.) ugy a bel és elme gyógyászat, valamint a kirurgia terén oly eredményeket érnek el, a melyek a hipnotizmus nélkül elérhetők sohasem lesznek“. . . . stb.

A fentebbiekre az a feleletünk hogy verseczi orvosaink közül bizonyos köreseteknél többen is foglalkoznak a hipnotizmussal s különösen Dr. Lichtscheindl Ernő, (Neukomm mestere) ki számtalan esetben vette és veszi igénybe egyes esetekben. Ily nemü gyógyításainak sikereit mindannyian ismerjük. A mi meggyőződésünk szerint törvény útján kellene megtiltani azt, hogy boldog, boldogtalan szélteben hosszabban hipnotizáljon, sokszor tanuk nélkül is. Franciaországban, a hipnosistak Mesmer-től Charcot-ig és Bernheim-ig eme klasszikus országában a katonarvosoknak megtiltották a hipnotizálást, valamint Oroszországban is egy czári ukáz ugy intézkedett, hogy egy orvosnak is csak más orvosok jelenlétében, a törvényszéknél történt előzetes bejelentés után szabad hipnotizálni.

Nálunk megesezt már az az eset is, hogy a mükedvelő hipnotizáló, szinte kétségbe esett, midőn médiuma valóban elaludt, s nem tudta, hogy mit csináljon azután vele. Megfogadta az Istenekre, hogy soha életében ilyen fajta orvo-

is felvette a verseny kiadásait. Hanem azért az idén még sem lesz Budapesten országos tornaverseny. Az idén megmaradt összeget is a jövő évi tornaverseny költségeire fordítják, a mely egyuttal próbája és előkészítője lesz az 1896-iki milléniumi nagy tornaversenynek.

Szép határozatot hozott a tegnapi napon megtartott közgyűlésen törvényhatósági bizottságunk, a mennyiben valamennyi elemi népiszkolai tanító (számuk közel 40) fizetését 150 frttal javította. Így 800 frt lett az évi járandóságuk a lakbérrel együtt. A közgyűlés lefolyásának részletes ismertetését jövő számunkban hozzuk.

A délmagyarországi tanítóegylet választmánya f. hó 15-én d. e. 10 órakor Fehértemben, a község tanácstermében tartja ez évi rendes tavaszi ülését. A tárgysorozat a következő: 1. Elnöki jelentés. 2. Pénztári jelentés. 3. Az egyleti közlöny kiadása tárgyában küldött hármás bizottság jelentése. 4. Jelentés a főkegyetek működéséről. 5. Főkegyeleti indítványok. 6. A XXVIII. közgyűlés iránti előkészületek. 7. Előadások kijelölése. 8. A jövő évi költségvetés. 9. Esetleges indítványok. 10. Hitelesítők választása.

Dettai szocialisták Dettáról irják lapunknak: E hó 9-én Szivó Mihály az ujonnan megválasztott községi bíró arról értesült, hogy a dettai iparos segédek a Mazarón-féle korcsma helyiségben összejövetelt szándékoznak tartani. Este 9 órakor 4 községi rendőrt magához véve az említett vendéglőbe ment, és ott mintegy 60 főből álló iparos-segéd társaságot talált együtt, a kik ugyancsak szónokoltak a 8 órai alvás az az ugyanannyi séta és végre a 8 órai munka megteremtése mellett, ez utóbbihoz fűzték a finom kosztot, a munkabér tetemes felemelését — vagy pedig a sztrájkot. Minthogy azonban a gyűlés tartására engedélyvel nem bírtak, a községi bíró felhívta őket szétoszlásra és hazatávozásra — mely felhívásnak részben engedtek is — korifeusok mielőtt távoztak volna, indígalnódva keltek ki a joggal beavatkozás ellen, — mert a mint ők állították, egy olvasó egylet alakításán fáradoznak. Lillin Ignác jegyző, a mint értesült a történetek felől, annak eredményéről a járási szolgabíróhoz jelentést tett. A szolgabíró pedig kézre kerítette a főmádatárokat u m. Tyivics Dragivóje tiszaszentmiklósi születésű asztalos-segédet, Virág Imre temesvári illetőségű cipész-segédet, Weber Gy. melenczei születésű asztalost és Szabó József Csetényre való cipész-legényt, kiknek szállásait megmotoztatva, az ott feltalált hirlapokat és kompromittáló magánleveleket találtak. A szocialista apostolokat illetőlegi helyökre tolonczolták.

Irodalom.

Előfizetési felhívás Dr. Silberstein Ötvös A. válogatott munkáira Hazai íróink sorában, akik két nyelven is utat találnak közönségükhöz, Dr. Silberstein Ötvös Adolf

soknak való kísérletezésekre nem adja rá a fejét. —

A mi budapesti klinikánkon nem zárkóznak el a tudomány ezen újabb vívmányai elől. Laufenauer tanárnak a hipnotizmus terén eszközölt kísérletei a mily meglepők és általánosan ismertek, époly erős biztosítékát képezik annak, hogy a hipnotizmus alkalmazásától a gyógyításban nemcsak nem tartozkodik, sőt ellenkezőleg súlyt fektet reá, — hogy jogosan, azt a kórház naplói bizonyítják, melyekbe be vannak vezetve hányszor és mily bonyodalmas eseteknél vezetett sikerre a szuggesztív gyógymód. Mellette Jendrassik tanár az, ki — mint a hipnotizmus terén külföldön is elismert tekintély — nálunk az uttörő érdemeit szerzi meg azzal, hogy a hipnotikus gyógymód mellett küzd, mint a mely hiszterikus betegeknek a legidültebb bántalmakat orvosol sikeresen és fájdalom nélkül.

Laufenauer tanár határozottan kimondta pár év előtt, hogy bizonyos betegségekben egyedül a hipnosistól várható segély. Ilyenek az előrehaladt idegbajok összes fajai. De más-nemü bajokban is kétségtelen bizonyítékát nyujtotta e gyógymód hatásának; ott volt például a londoni akrobata esete. Ez összetörte magát egy lezuhanás által és miután mindent megkísérlettek vele külföldi kórházakban, Budapesten Laufenauerhez került s innen hat hónapi szuggesztív kezelés után visszatérhetett foglalkozásához, holott azelőtt nem tudta a tagjait mozgatni. Ilyen fajta esete Dr. Lichtscheindlnek is volt városunkban.

„Két élű fegyver a hipnotizálás — veszedelmes abban a v a t a l a n o k n a k k o n t á r k o d n i. Szerk.

a legelőkelőbb helyet foglalja el. Magasan álló kritikai őrszemként hirdeti a külföldnek azokat a nagy szellemi mozgalmakat, melyek hazánkban időnkint megindulnak s ugyanakkor száz és száz cikkelyben ismerteti meg velünk a fíradhatatlan író a négy folyam országának határain kívül buzgó szellemi életet. Két irányban messzire nézve és messzire látva Dr. Silberstein Ötvös Adolf a „Pester Lloydban“ és másutt írott tanulmányaival ilyenformán teljes képet adott azokról az áramlatokról és ellenáramlatokról, amelyek az utolsó húsz esztendő szellemi életét mozgatták. De ez a kép eddig körképez hasonlítot, amelynek egyes részei — bármilyen gazdagok voltak színben, fényesek stílusban és csodálatosak szellemten — elfutottak a néző szemei előtt s nem vésődhetek elég mélyen szívébe. Vajmi gyakran felhangzott tehát a kívánság, hogy ezt a képet hozzá méltó, egységes keretbe foglalják. Ennek a kívánságnak óhajt most eleget tenni az alulírott nyomdai vállalat, midőn Dr. Silberstein Ötvös Adolf válogatott tárczáit és tanulmányait rendező sajtó alá. Ahhoz a kettős irányu munkássághoz képest, amelyet ez a gazdag és finom szellem kifejt, akit hívatása a német nyelvhez köt, míg szíve gyakran visszahuzza magyar anyanyelvéhez, munkáinak hat kötetre tervezett kiadása is két-felvételű lesz. A két kötetnyi magyar dolgozatok felét eredeti dramaturgiai és esetheikái tanulmányok teszik, amelyek még az irodalomnak ebben a gazdag országában is házagot fognak pótolni, míg a második Aristoteles Poetikájának fényes kommentárral kísért magyar fordítását — egy a valóban kiváló fontosságú tudományos munkát — fogja tartalmazni. Ez a két kötet „Dramaturgiai dolgozatok“ gyűjtőcímmel jelenik meg és ára 4 frt lesz. A német dolgozatok négy kötetben mintegy nyolczvanat fognak tartalmazni azokból a százakra menő tárczákból, amelyeket a Pester Lloyd az utolsó mástól évtized alatt közölt Silberstein Ötvös tollából. Ugy a magyar, mint a német kiadás tizenkét ives kötetben, az íróhoz és munkáihoz méltó köntöben fog megjelenni és miután a magyar kiadás egészen külön, új dolgozatokat fog tartalmazni, 14 frttal a kettős kiadásra együttes előfizetést is hirdetünk. De azért a magyar és a német gyűjteményre külön-külön is előfizethetni. Tisztelettel kérjük a t. cz. előfizetőket, sziveskedjenek az előfizető levelet és pénzeket alulírott könyvnyomda-intézethez folyó év május végeig beküldeni. Wiener Izidor, könyvnyomda és kiadóvállalat, Budapest, Eötvös-utca 19.

Szerkesztői levelezés.

B-i J-s. Karánsebes. Más dolgok kiszorították, mint láthatod. A mi késik azonban nem múlik. Szives üdvözlét. A paedagógusok összejövele alkalmával valószínűleg találkozunk!

A zöldoltás balsikerének okairól.

Goethe H. igazgató az ausztriai szőlőművelés védelmére alakult egyesületben felvette érdekes adatokat szolgáltat arra nézve, hogy miféle okok folyhatnak be arra, hogy a kivált a phylloxerától tönkretett szőlőink újjáalakításánál fontossá vált zöldoltás gyakran nem sikerül.

Rámutat, mikép nagyon sokszor és talán legtöbbször mellékkörülmények okozzák, ha maga az oltás jól végeztetett, hogy oltásunk nem fogamzik, vagy rövid időn elpusztul. Első sorban az időjárást kell figyelemünkre méltatni. A hat heti időtartam alatt (május közepétől június végeig) minden évben vannak olyan napok, melyek többékevésbé alkalmasok a zöldoltás végzésére. 15–16° R. a legkivánatsabb hőmérséklet arra, hogy a forradás a leggyorsabban megtörténjék, melytől minden függ.

Ugy az alacsonyabb, mint magasabb hőmérséklet mellett már nem oly biztos a forradás. Ezenkívül napos, csendes időt választssunk, melyet az oltás előtt lehetőleg magas hőmérsékletű napok előztek meg, valamint a követő napok is hasonlóak, hogy így az oltás a venyige legélénkebb működése idejére essék, a mikor a forradás már 24 óra mulva kezdetét veszi.

Hasonlólag balsikert okoz, ha nem jól választjuk meg az oltás helyét. Rendesen azt mondják, hogy a csucsától számítva a negyedik, vagy ötödik, szem alkalmas az oltásra. Ez nem a szemek számától függ, hanem az aloltógy alkalmas voltától, úgy hogy akár hányszor a hatodik levél sokkal alkalmasabb.

Kezdők gyakran igen lágy, illetve nem elég fás helyet választanak, a mi a nemesítő galy gyors elszáradását okozza. Az oltógalyak ne legyenek lágyak, csak ruganyosak, de fásodás kezdetén se legyenek. A földög, hogy alany és oltógal az érés és kifejlődés egyenlő fokán álljanak és lehetőleg egyenlő vastagok legyenek a választott oltási helyen.

Arra a kérdésre, hogy meszes rézoldattal permetezett szőlőkből vett oltógalyak akadályozzák-e a megfogamzást, saját tapasztalata után nem tud feleletet adni, mert az gyenge életműködésénél fogva nem elég életerős.

Egyébként a permetezés csak úgy árt hat, ha a permetező anyag a sebhelyre szivárog. Ha ilyen permetezett szőlőtökéről veszünk oltógalyat, azt előbb mossuk le és egy ideig hagyjuk vízben ázni, míg a permetező anyagtól megtisztul. **E. G.**

1545. sz. — 1894.

Hirdetmény.

Alulírott városi adóhivatal által ezennel közhírré tétetik, hogy az 1893. év folyamán keletkezett bérletek, üzletek és egyéb haszonhajtó foglalkozások után 1894/5 évre kivetendő III. oszt. ker. adóra vonatkozó javaslatok a városi adóhivatal helyiségében folyó évi május hó 10-től kezdődőleg 8 napon át közszemlére lesznek kitéve.

Mindazon érdekeltek akik a javaslatba hozott adó összeg ellen kifogásokkal élni óhajtanak, kötelesek lesznek állításukat az adó kivétő bizottság előtt bérszerződések, kimérési illetve vágási lajstromok, vagy üzleti könyvek felmutatásával igazolni, mert ellen esetben a bizottság saját belátása szerint fog határozni.

A tárgyalási határnapok később fognak közhírré tétetni.

Városi adóhivatal.

Versecz, 1894. évi május hó 9-én.

Bodry Mihály,

tanácsnok, mint a városi adóhivatal főnöke.

Henn Adolf,

kalap gyári raktára

(alapított 1856-ban)

Versecz, főtér,

jelenleg Mazsáry, előbb Fuchs-féle ház,

ajánlja ismert gazdagon felszerelt raktárát, melyben mindennemű

posztó- és szalma-kalapok

férfiak és gyermekek számára kaphatók.

Ajánlja továbbá

selyem-czilindereit és Chapeau mechanique,

valamint

selyem-, komód-, utazó- és gyermek-sapkáinak

nagy választékát.

Összes áruim szolid, tartós gyártmányok, legújabb divatúak és a legjutányosabb áruak

Mindennemű a kalaposságba vágó javítások a leggyorsabban és a legpontosabban eszközölködtetnek.

3. szám. — tkv. 1894.

Hirdetmény.

Az 1874. évi XXXIII. t. cz. 30 §. értelmében a központi választmányától f. é. május hó 2-án, 3. szám a. kelt határozatával az 1895. évi választók névjegyzékének kiigazítására kiküldött összeíró bizottság munkalatait f. évi május hó 14-én megkezdeni és május hó 30-án befejezni fogja. —

A bizottsági ülések alóirt hivatalos órákban a városház nagyüléstermében megtartatnak.

Versecz városi központi választmánya 1894. évi május hó 4-én.

Seemayer,

kir. tanácsos, polgármester.

A Richter-féle *Tinct. Capsici comp.*

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt igen jó hírnévnek örvend.

Ezen fájdalomcsillapító bedörzsölés valamennyi köszvény, csúsz és tagszagatásban szenvedő egyéneknek ez uton legyen ajánlólag emlékeztetve hozva. Ezen tinktura már 25 év óta, mint legmegbízhatóbb háziszser általános kedvelt és ennélfogva már további ajánlásra nem szorul.

Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kitünő háziszsernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony” védjegyre ügyelendő, nehogy utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonnyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszerüzéhez: Richter gyógyszerüzete „az arany országhoz” Prágában vagy Torok József gyógyszerészhez Budapesten.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

41 év óta fennálló, gőzerővel működő s a legújabb rendszerű gépekkel felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

ujságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

eljegyzési kártyák, czimlapok, bál meghívók,

gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek, arany, bronz vagy szini előállítására

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, és könyvkereskedés mely az Andrassy-sétány és az iskola-úteza sarkán lévő Kádits-féle házban van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hírlapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVIII. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetzer Gebirgsbote” és „Délvidék” szerkesztősége és kiadóhivatala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.

Versecz. A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása.